新報周刊特

SINPO

SPECIAAL-NUMMER

NO. 985 13 FEBRUARI 1942

Digitized by Perpustakaan Bergiat Bukit

新報 SIN PO

Bij de Chineesche jaarwisseling.

Door:
Dr. TJIPTO MANGOENKOESOEMO.

ONZE Tionghwa medeburgers hebben sinds lang de Europese tijd-rekening overgenomen, d. w. z. vieren hun jaarwisseling samen met de Europeanen op 1 Januari.

Natuurlijk is daar heel wat voor te zeggen: alles wat leidt naar eenheid moeten wij toejuichen als leidend tot betere verstandhouding tusschen de verschillende rassen op aarde.

Daartegenover staat een ander standpunt, dat n. m. m. even juist is als het bovengeschetste. Dit standpunt wordt gekenmerkt, door wat zijn aanhangers daarvan zeggen: „In mijns Vaders tuin groeien vele bloemen. Zij zijn alle verschillend van aard: in kleur, in groei- en bloeiwijze en in geur. Maar te zamen vormen zij een geurig en fleurig ensemble, dat ik voor geen geld ter wereld wil missen: juist in die verschillen zoek ik haar schoonheid".

Wat mij het meest juiste standpunt toelijkt? Ik weet het heus niet hoor! En wanneer men dwingt partij te kiezen, dan zou ik zo zeggen, dat de tweeheid juist is „de loro loroning ngatoenggal", de volmaakte „twee-eenheid", waarvan de één de onvolmaaktheid van de ander vervolmaakt, en omgekeerd.

Dat is een stukje filosofie, waardoor onze Tionghwa broeders zich misschien hebben laten leiden, toen ze besloten èn de Imlik èn de Janglik naast elkaar te gebruiken. De mogelijkheid dient echter in 't oog te worden gehouden dat er andere, geheel andere overwegingen in 't spel zijn geweest. Daar ik ze niet ken, veroorlove de lezer mij, er mijn mond over te houden.

Wij maken nu oorlogsjaren door. Tiongkok is nu al over 4½ jaar doende zich te verweren tegen zijn buurman, Japan.

Het zal ieder onzer bekend zijn, dat bij sluiting van de vrede na de vorige wereldoorlog, het negenmogendheden-verdrag werd ondertekend, waarin werd gestipuleerd de erkenning van de sociale, politieke en — naar ik meen, — economische onafhankelijkheid van China. De ondertekenende mogendheden namen het op zich, die vrijheid te eerbiedigen.

Dat was in 1918. In 1927 diende premier Tanaka bij de keizer een memorandum in, waarin als doel voor de Japanse buitenlandse politiek werd aangewezen de overheersing van Yamato ras over geheel Azie. Het heeft daartoe alle recht, omdat het recht toe recht aan van de Zonnegodin afstamt. Men voelt, waar het om gaat. Japan wil ons alleen de weg wijzen naar de volmaking, ons nu reeds het hemelleven doen deelachtig worden.

Dat was in 1927. In 1931 reeds werd de behoefte gevoeld de ideologie in realiteit om te zetten. Er werd een inval gedaan in Mandsjoerije. Natuurlik gekakel in Geneve. Japans antwoord scheen voldoende, althans in eigen oren. „Och, u begrijpt er niets van", was alles wat Japan zei. Kijk, als ik dit eens zeide aan de politieagent, die mij bij mijn nekvel greep, omdat ik de barang van een ander in mijn zak stak, dan zou deze wereld een

„Appel en flesch".

Foto: Lee Huan Chun, Gombong.

dorado zijn..... voor gauwdieven. Dus na gepruttel: kijk, Nanking (zetel der regering van Chiang Kai Shek) is niet in staat zo'n groot territorium te beheren. Wij moeten haar dus helpen. En dan nog: wij zullen het gebied onafhankelijk (!!?) verklaren onder beheer van Henry Puyi, immers uit een Mandsju regeringshuis. Supervisie blijft van zelf sprekend in onze handen.

Er valt natuurlijk het een en ander — lees heel veel — daartegen aan te voeren. Wij zullen kortheidshalve dat vandaag niet doen.

En toen de zaak daar vrijwel in orde was — wat je dan in orde noemt, — was het de beurt aan China zelf. Negen-mogendhedenverdrag of niet, er bestaat 'n Araki, met zijn „kodo", de keizerlijke weg, en die zegt, dat het aan Japan is weggelegd zijn heersershand te leggen over heel Azië, van af de Gele Zee tot aan de Oeral, van af Siberië tot en met Australië. Er heeft geleefd een Tanaka, die datzelfde zei in andere bewoordingen. En wie dit niet begrijpt, wel zo iemand is wanhopig achterlijk, hoort in deze verlichte eeuw niet thuis.

* * *

Dat China het probleem anders ziet, dat Chungking — de oorlogshoofdstad — er anders over denkt, wie kan dit hem kwalijk nemen?

Nadat Japan Hankow veroverd heeft, is het tot een stabilisatie van het oorlogsfront gekomen. Hier en daar plaatselijke successen van de Japanner, veel overwinningen van de Chineesche guerilla benden, maar tot voortgang van de opmars van de Japs kwam het niet.

Tot een maand of wat geleden. Toen Chungking Changsha innam of wel de Jap vandaar verdreef. Ik weet het niet precies. In elk geval echter kreeg de oorlog in China een ander aanzien.

Had Chungking zich tot dan vergenoegd met defensieve acties zij het niet zonder succes, Chungkings resultaten werden na Changsha veel meer sprekend. Het ging niet goed met Japan, zo zei men voor Chungkings overwinning te Changsha. Het werd echter: het gaat bepaald slecht met hen of liefst hopeloos met Japan.

Japans leger werd systematies naar het Oosten toe gedrukt in Noord- en Midden-China, maar in het Zuiden ook in de richting van Kowloon, eertijds een concessie van Engeland.

Bovendien ondernam Chungkings luchtmacht een raid op Hanoi. Tot groot verdriet van Vichy, dat meende veilig te zijn tegen zulke aanvallen, daar het zich nonbelligerent wist in de strijd in het Verre Oosten en in de Pacific. Ik vrees, dat het protest wel protest zal blijven, dat er geen acht op wordt geslagen: Vichy had zijn sobats beter moeten kiezen, niet onder de kleinzonen der Zonnegodin.

Er is een expeditionaire macht gezonden uit China naar Burma. N.m.m. om de Burmaweg te verdedigen tegen event. aanranding door Japans opererende macht aldaar. Maar wellicht ook met meer positieve opdrachten van aanval, op Thailand, op vijandelijke machten, die in Burma mogen zijn doorgedrongen.

* * *

Laat voor ditmaal bij mij de wens vader zijn der gedachte.

Het nieuw aangevangen jaar zij het vredesjaar in de zin, dat in het verloop hiervan, de agressors de plaats worde aangewezen, die hun toekomt. D.w.z. dat zij zijn gewone leden der samenleving van volkeren, gewone leden wel te verstaan, die geen tikje machtsoverwicht hebben boven anderen.

Een op die grondslagen gesloten vrede zou dit met zich brengen dat aan China niet langer meer de plaats kan worden ontzegd, waarop het recht heeft. Men heeft tot nog toe geleefd in de veronderstelling, die axioma dreigt te worden, dat het achterlijke China achter in den stoet van volkeren als minderwaardige mag meesjokken.

Dat zal van dan af niet meer mogelijk zijn. Als lid van het A. B. C. D.-front zal het voldaan hebben aan de eisen daaraan gesteld. Mag men het de rechten onthouden, daaraan verbonden?.....

Inderdaad zal men dan nog staan t.o. de scherven van wat eens een welvarende, geciviliseerde wereld is geweest. Maar ik meen dit probleem te mogen laten rusten.....

———

„Ikke".

Foto: X, Soekaboemi